

Indeling Thema's

Thema 'Het Jonge Kind'					
Nr.	Onderwerp	Workshopleider	Locatie	Max.	
1.1	Signaleren hoogbegaafdheid bij kleuters	Lammy v. Midwoud Ina Nijmeijer	ZuiderBreedte	20	
1.2	Zo zit dat met kleuren	Karin Vink	ZuiderBreedte	20	
1.3	Spelbegeleiding	Alie Schonewille	ZuiderBreedte	20	
1.4	Fijne motoriek	Helma Timmerman	ZuiderBreedte	20	
Thema 'Kinderen met speciale behoeften'					
Nr.	Onderwerp	Workshopleider	Locatie		
2.1	Complexe vaardigheden / ZML-onderwijs	Christy Tenback	Carrousel	20	
2.2	ABC- methodiek	Bernadette Evers	Carrousel	20	
2.3	Een kind met het syndroom van Down of ZML-problematiek	Juliske Herfst Ester van den Hul	Carrousel	20	
2.4	Niet aangeboren hersenletsel	Heleen Heuten Groothuis Louise Kelderman - van Lierop	Carrousel	20	
Thema 'Werkhouding en didactische werkwormen'					
Nr.	Onderwerp	Workshopleider	Locatie		
3.1	Executieve functies	Anja Marks	Carrousel	20	
3.2	Mindfulness met kinderen	Minkie Brandsma	De Akker	20	
3.3	Coöperatief leren	Brenda Drenth Ilse Snippe	Carrousel	20	
3.4	Werken met aandacht	Monique Beek	De Akker	20	
Thema 'Bewegen en Motoriek'					
Nr.	Onderwerp	Workshopleider	Locatie		
4.1	Onhandig in de klas	Erik Timmerman Louise Kelderman	ZuiderBreedte	20	
4.2	Bewegingsonderwijs op maat	Mieke Steenbruggen Marcel Bouwhuis	ZuiderBreedte	20	
4.3	Schrijven in de klas	Sita van der Veen Alie te Haar	ZuiderBreedte	20	
4.4	Tekenen en Sociale vaardigheden	Jeannette Hartman	ZuiderBreedte	20	
Thema 'Ondersteuning van de leerkracht'					
Nr.	Onderwerp	Workshopleider	Locatie		
5.1	Consultatieve leerlingbegeleiding	Bieneke Nienhuis	De Akker	15	
5.2	Veilig Thuis Drenthe	Ellen Janssen	De Akker	25	
5.3	Oefenen met het schrijven van het OPP	Sanne Nijdam	De Akker	15	
5.4	Werkcollege handelingsplan gedrag	Geertje Hoekstra Glenn Schouten	De Akker	15	

Adressen:

De Carrousel - Wielewaal 1, 7905 GX Hoogeveen, Tel. 0528 - 23 44 44

De Akker, Hoogeveenseweg 28, 7933 PG Pesse, Tel. 0528 - 26 25 66

ZuiderBreedte, Boekenberghstraat 12, 7906 GA Hoogeveen, Tel. 0528-225555



1.1 Signaleren hoogbegaafdheid bij kleuters

Door: **Lammy van Midwoud / Ina Nijmeijer**

Doelgroep: 1/2

Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong signaleren en als je gesignaleerd hebt...wat dan?

Er zijn ook kleuters die met een ontwikkelingsvoorsprong bij jou in de groep komen. We gaan in deze workshop bekijken hoe je dit zo snel mogelijk kunt signaleren bij kleuters. Hoe belangrijk zijn ouders bij deze signalering en welke informatie kun je van hen gebruiken?

Als er een voorsprong gesignaleerd is wat bied je deze kinderen extra aan met materialen die je in elke kleutergroep vindt zonder daarbij vooruit te grijpen naar het schoolse leren. Want handelend en experimenterend bezig zijn is ook voor deze kinderen erg belangrijk.

1.2 Zo zit dat met kleuren

Door: **Karin Vink**

Doelgroep: 5 t/m 8

Steeds vaker zien we schrijfproblemen in de midden- en bovenbouw. Leerlingen schrijven krampachtig, hebben pijn bij het schrijven, schrijven moeilijk leesbaar of houden het tempo niet vol. Vaak zijn leerlingen onvoldoende schrijfrijs aan de schrijflessen begonnen. Een juiste pengreep alleen is zeker niet voldoende om goed en ontspannen te leren schrijven.

Begeleiding van de fijne motoriek, pen- en papiervaardigheden, doseren van kracht en nauwkeurig werken is daarom essentieel in de onderbouw.

Tijdens het kleuren in de onderbouw komen al deze aspecten die van belang zijn voor de schrijfvoorwaarden aan bod.

Hoe geef je nu een goede kleurles? Welke motorische ontwikkelingen spelen hierbij een rol en hoe beïnvloed je deze als leerkracht? Welke observatiepunten zijn van belang bij het kijken naar het handelen van de leerlingen? Met deze vragen en meer gaan we op praktische wijze aan de slag tijdens de workshop.



1.3 Spelbegeleiding

Door: **Alie Schonewille RENN4**

Doelgroep: groep 1 t/m 8

Spelbegeleiding is een planmatige aanpak voor kinderen met een achterstand in de emotionele en sociale ontwikkeling. In spel kunnen kinderen dingen ontdekken, vaardigheden ontwikkelen, experimenteren, communiceren, emoties uiten en verwerken. Spel is van invloed op de persoonlijkheidsontwikkeling en zelfontplooiing van het kind. Door te spelen leren kinderen zichzelf en de wereld om zich heen kennen. Spelbegeleiding voorziet in het stimuleren van ontwikkelingsgebieden vanuit het ervaringsgericht leren.



1.4 Fijne motoriek

Door: **Helma Timmerman, ergotherapeute ambulante begeleiding De Twijn**

Doelgroep: 1 t/m 3

Aan welke neuro motorische voorwaarden moet een kind eigenlijk voldoen, voordat het gaat starten met het schrijven in groep 3 en wat zijn de risico's als een kind deze voorwaarden nog niet beheerst.

Hoe kunt u een kind stimuleren in deze ontwikkeling en wat is daarbij belangrijk?

U leert oplossingsgericht handelen ten aanzien van problemen die zich voordoen bij fijn-motorische vaardigheden. U kent materialen en oefeningen die de ontwikkeling van fijn motorische vaardigheden ondersteunen en leert hoe je de schrijflessen in groep 3 goed op kunt bouwen.



2.1 Complexe vaardigheden in het onderwijs: is dat moeilijk?

Door: **Christy Tenback**

Doelgroep: groep 5 t/m 8

Het woord "complexe" vaardigheden doet je waarschijnlijk denken dat het gaat om "moeilijke" vaardigheden. In deze workshop gaat het hier echter niet om.

We richten ons op vaardigheden die vragen om het integreren van kennis, vaardigheden en houdingsaspecten. Op welke manier kun je het toepassen van deze vaardigheden bevorderen en hoe meet je leerprestaties op dit gebied?

Aan de hand van voorbeelden wordt uitgelegd hoe het 4C-ID-model eruit ziet en op welke manier dit ingezet kan worden in het (speciaal) onderwijs. Je gaat zelf aan de slag met het maken van een vaardighedenhiërarchie om erachter te komen hoe een complexe vaardigheid opgebouwd is.

De workshop wordt gegeven door Christy Tenback, onderwijsadviseur bij RENN4. Zij is als onderzoeker betrokken bij het ontwerpen en implementeren van onderwijs met behulp van het 4C-ID-model op de G.J. van der Ploegschool.



2.2 Workshop ABC-methodiek

Door: **Bernadette Evers**

Doelgroep: 1 t/m 8

ABC (Agressievisie, beroepshouding, Communicatie) is een methodiek gericht op het voorkomen van en het omgaan met lastig gedrag, boosheid en agressie. Het geeft professionals in het onderwijs een kader om op effectieve wijze om te gaan met spanningsvolle situaties.

In deze workshop gaan we de verbinding leggen tussen de theorie en de praktijk. We gaan spanningsvolle situaties in de klas met elkaar analyseren aan de hand van de ABC-methodiek. Je wordt je bewust van de opbouw van spanning en agressie en maakt kennis met effectieve interventies die de-escalerend werken en gericht zijn op eigenaarschap voor eigen gedrag van de leerling.



2.3 Een kind met het syndroom van Down of ZML-problematiek

Door: **Juliske Herfst / Esther van den Hul**

Doelgroep: 1 t/m 8

In de workshop zullen we ingaan op de bijzondere kenmerken, van een leerling met Down of ZML en de onderwijsbehoeften.

Want hoe mooi is de diversiteit van een klas maar hoe lastig ook als je een kind in de klas hebt die veel individuele ondersteuning vraagt!



Wat mag en kun je eigenlijk verwachten en hoe organiseer je dat?

Aan de hand van praktische voorbeelden komen thema's als zelfstandig werken, eigen leerlijn en de sociaal emotionele ontwikkeling aan bod. Voorbeelden van good-practice ; uitwisselen van ervaringen, ideeën en tips; allemaal ter inspiratie om er in het werkveld praktisch mee aan de slag te kunnen!



2.4 Niet aangeboren hersenletsel

Door: **Heleen Heuten Groothuis, ambulante begeleider LG, LZK en ZML en specialist NAH en Louise Kelderman - van Lierop, ambulante begeleider (De Twijn)**

Doelgroep: 1 t/m 8

Een workshop waarin vanuit medisch en onderwijskundig perspectief inzicht wordt gegeven in het ontstaan van hersenletsel en de gevolgen hiervan voor een kind en zijn omgeving. Vanuit het perspectief van het onderwijs wordt ingegaan op de vraag wat het betekent om een leerling met hersenletsel op de basisschool te begeleiden; waar kun je tegen aan lopen als leerkracht en hoe hier mee om te gaan.



3.1 Executieve functies

Door: **Anja Marks**

Doelgroep: 1 t/m 8

Anja Marks werkt als orthopedagoog binnen een so-vso school voor leerlingen met lichamelijke en/ of verstandelijke beperkingen in Zwolle.

Ze ondersteunt regelmatig leerlingen die uitvallen bij executieve functies en bijzondere profielen hebben hierin en begeleidt ook leerkrachten, ouders en begeleiders van deze leerlingen. Executieve functies sturen je gedrag en je leren aan. Daardoor is het negatieve effect van een minder goede werking vaak groot. De ontwikkeling van executieve functies gaat niet bij iedereen even snel. Leerlingen met bijvoorbeeld adhd, add of een autisme spectrumstoornis hebben vaak een vertraagde ontwikkeling op dit gebied en worden dan al snel overvraagd. Dit geldt voor diverse ziektebeelden. Maar ook bij andere leerlingen gaat die ontwikkeling echter vaak langzamer of anders dan we op school denken. Op school zien we bij leerlingen met minder ontwikkelde executieve functies veel leer- en gedragsproblematiek. Vooral in de bovenbouw van de basisschool en daarna in het vo/

mbo is het lastig. De leerling heeft het overzicht niet meer en dat zie je terug in gedrag. We staan in deze workshop stap voor stap stil bij de executieve functies die in de klas een rol spelen. Door goed op de hoogte te zijn van hoe executieve functies een rol spelen bij het gedrag in de klas, kun je beter afstemmen op deze leerlingen en gedragsproblemen voorkomen of beperken. Je eigen professionele houding, opvoeding, overtuigingen en mens-zijn spelen hierin een belangrijke rol. In deze workshop maak je kennis met executieve functies, oefen je in het herkennen van executieve functies en bijbehorend leergedrag en krijg je een handige kijkwijzer waarmee je preciezer naar het gedrag van een leerling kunt kijken. Door middel van een aantal mini-casussen oefen je in het anders kijken naar gedrag. De workshop wordt afgesloten met het maken van een plan(netje) voor je 'eigen meegebrachte leerling', zodat je morgen al aan de slag kunt in je klas.



3.2 Mindfulness met kinderen

Door: **Minkie Brandsma**


Doelgroep: groep 5 t/m 8


Tijdens de workshop krijg je informatie over wat mindfulness is en hoe je als leerkracht een mindful-houding kunt ontwikkelen en hoe je oefeningen kunt toepassen in de klas. We gaan veel oefeningen doen, zodat je het zelf kunt ervaren. De oefeningen zijn geschikt vanaf groep 5 t/m 8.

Kinderen staan gemakkelijk onder druk op school: er moet veel schoolwerk worden gedaan en goed gepresteerd worden. Ook wordt er veel verwacht op sociaal gebied: erbij horen - leuk en aardig gevonden willen worden - gepest worden en/of buitengesloten voelen – samenwerken/-spelen etc. Daarbij kan het welbevinden in de knel komen en kunnen kinderen veel stress ervaren. Alleen een kind dat goed in zijn/haar vel zit kan zich op alle fronten vrij ontwikkelen.

Uit onderzoek is gebleken dat kinderen die mindfulness kregen aangeboden zich beter leren concentreren - beter leren omgaan met emoties - minder piekeren - minder angstig zijn -meer zelfvertrouwen ontwikkelen - beter slapen. Mindfulness lessen kunnen een positief effect hebben op de sfeer in de klas met betrekking tot sociale interacties. Door oefeningen te doen in de klas leren kinderen hoe hun aandacht werkt. Ze leren hun aandacht op iets te richten en te verleggen. Ze leren dat ze zelf de regie kunnen hebben over hun aandacht. Oefenen kan helpen om de aandacht te focussen en rustig te worden als het even spannend wordt. Kinderen doen tijdens de oefeningen nieuwe ervaringen open en leren dat het altijd goed is wat ze ervaren, omdat ervaringen persoonlijk en uniek zijn. Ze leren dat emoties mogen bestaan ook als ze niet leuk zijn. Mindfulness kan hen helpen om te midden van soms spannende situaties een stille veilige plek te vinden in zichzelf.

	<p>3.3 Coöperatief Leren Door: Brenda Drenth / Ilse Snippe Doelgroep: groep 5 t/m 8 In deze workshop staat het coöperatief leren centraal. We willen in deze workshop, middels verschillende coöperatieve werkvormen, o.a. met jullie in gesprek gaan over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de meerwaarde van het toepassen van coöperatieve werkvormen - het verschil tussen samenwerkend leren en coöperatief leren; - de 7 sleutels voor coöperatief leren; - mogelijke coöperatieve werkvormen die je tijdens je dagelijkse lessen kunt gebruiken. Dit alles is niet alleen te gebruiken voor je dagelijkse lessen, maar kan ook toegepast worden tijdens vergaderingen met het team. En als jullie al ervaring hebben met het gebruik van coöperatieve werkvormen in de school horen we natuurlijk ook graag jullie ervaringen en ideeën, zodat we van elkaar kunnen leren.
--	--

	<p>3.4 Werken met aandacht Door: Monique Beek Doelgroep: groep 3 t/m 8</p> <p>Bij de les! Waarom is een goede alertheid zo belangrijk en wat kan je doen om tot een goede alertheid te komen? Achtergrond informatie en praktische tips voor de hele groep, de individuele leerling en jou als leerkracht! Zo is iedereen optimaal bij de les.</p>
--	---

 	<p>4.1 Onhandig in de klas Door: Erik Timmerman en Yvonne Huurnink Doelgroep: groep 1/8</p> <p>Je kent ze wel: de leerlingen uit je klas die regelmatig hun spullen laten vallen of die zelfs van hun stoel vallen. Van wie je de dictees niet of nauwelijks kunt lezen en van wie de handvaardigheidswerkstukken er nooit zo mooi uitzien, omdat ze onder de lijm zitten. Die nog aan het zoeken zijn naar hun spullen als je wilt beginnen. Die hun spullen bij de kapstok laten liggen of die regelmatig zonder gymspullen op school komen. Je wilt ze wel helpen, maar je hebt het gevoel dat je alleen maar loopt te mopperen. Terwijl je weet dat dit nooit een positief effect kan hebben.</p> <p>Inhoud : in de bijeenkomst wordt heel praktisch ingezet op het versterken van de pedagogische en didactische vaardigheden van de onderwijsgevende. Dit gebeurt doordat de onderwijsgevende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inzicht wordt geboden in de gevolgen van motorisch onhandigheid (DCD) op het cognitieve functioneren en op leerproces van de leerling; • inzicht wordt geboden in de gevolgen van de motorische onhandigheid (DCD) op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling • een fractie ervaart van wat motorische onhandigheid betekent voor de leerling in het dagelijkse schoolleven • handreikingen worden geboden voor de ondersteuning van de betreffende leerlingen. (tips voor te gebruiken materialen en tips voor de pedagogisch didactische aanpak)
--	---



4.2 Bewegingsonderwijs op maat

Door: **Mieke Steenbruggen en Marcel Bouwhuis** (specialisten bewegingsonderwijs expertiseteam de Twijn LG, LZK en ZML)
Doelgroep: 3 t/m 8

Na een korte visie op het vak bewegingsonderwijs aan leerlingen met een motorische beperking ervaart u in een aantal praktijksituaties hoe u deze leerling optimaal aan de les mee kunt laten doen. U krijgt een aantal praktische handvatten en maakt kennis met passende (spel)materialen en methodes.

Het is een praktische workshop; makkelijke kleding en gymschoenen zijn gewenst.



4.3 Schrijven in de klas

Door: **Sita van der Veen en Alie Te Haar**
Doelgroep: 3 t/m 8

Aanleiding:

Regelmatig kom je ze tegen. De kinderen die onderuit gezakt zitten te schrijven. Je hoort jezelf voor de zoveelste keer zeggen: "Schuif je stoel eens goed aan"

- de schriften met onleesbare teksten die je moet nakijken
- dat handschrift dat er ondanks oefening maar niet beter uit gaat zien

Deze workshop helpt om op een andere manier naar het schrijven te kijken. Met behulp van "de Schrijfklok" wordt, door afwisseling van theorie en praktijk, ingegaan op de schrijfvoorwaarden, het schrijfproces en het schrijfproduct.

Opbrengst: aan het eind van de workshop:

- hebben de deelnemers inzicht in het schrijfproces en de schrijfvoorwaarden die nodig zijn om tot een goed schrijfproduct te komen.
- kunnen de deelnemers oplossingsgericht handelen t.a.v. problemen die zich voordoen bij het schrijven
- hebben de deelnemers handvatten voor het geven van een creatieve schrijfles.
- hebben de deelnemers kennis gemaakt met nieuwe en aangepaste materialen t.b.v. het schrijfonderwijs.



4.4 Tekenen en Sociale Vaardigheden

Door: **Jeanet Hartman**
Doelgroep: leerkrachten van gr 3 t/m 8

Inhoud: Door middel van 'relatie tekenen' kan er met kinderen op een leuke en ontspannen manier gewerkt worden aan het oefenen van sociale vaardigheden en het verbeteren van groepssfeer. We bespreken en ervaren welke sociale vaardigheden je al tekenend kunt oefenen en welke oefeningen geschikt zijn voor het verbeteren van de groepssfeer. Je ervaart een aantal oefenvormen die je in je eigen klas kunt toepassen.



5.1 Workshop Consultatieve Leerlingbegeleiding, CLB

Door: **Bieneke Nienhuis**, voormalig onderwijsadviseur bij RENNA

Doelgroep: leerkrachten.

Anders dan de titel doet vermoeden, is clb niet gericht op de leerling, maar juist op degene die dagelijks met de leerling werkt: **de leraar**.

In de clb staat het werkprobleem van de leraar centraal. Begeleider en leraar onderzoeken gezamenlijk en gelijkwaardig de hulpvraag van de leraar en de mogelijke oplossingen. Clb is direct praktisch.

In de workshop maak je kennis met de ins en outs van de clb-methodiek en krijg je de gelegenheid aan de slag te gaan met je eigen werkprobleem.



5.2 Veilig Thuis Drenthe

Door: **Ellen Janssen**, voorlichter/trainer Veilig Thuis Drenthe (VTD)

Doelgroep: professionals, die met ouders en kinderen werken

“Ik maak me zorgen over dit kind! Hoe krijg ik greep op mijn niet-pluisgevoelens? Hoe gaat het daar thuis? Kunnen de stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling behulpzaam zijn? Wat kan ik verwachten van VTD en wat van het Centrum Jeugd en Gezin of het Sociale team?”

In de workshop ga je aan het werk om meer zicht te krijgen op jouw rol in het stoppen van geweld achter de voordeur.



5.3 Oefenen met het schrijven van het OPP

Door: **Meike Aslander en Sanne Nijdam**

Doelgroep: ib'ers en leerkrachten

De Wet passend onderwijs verplicht reguliere basisscholen vanaf 1 augustus 2014 om een ontwikkelingsperspectief op te stellen voor alle kinderen voor wie een beroep wordt gedaan op extra ondersteuning. Het primaire doel van het ontwikkelingsperspectief is de ontwikkelingskansen van leerlingen te optimaliseren: het belang van de leerlingen staat hierbij voorop. In het ontwikkelingsperspectief beschrijft de school de doelen die een leerling kan halen. Het biedt handvatten waarmee de leraar het onderwijs kan afstemmen op de behoefte van de leerling. En het laat zien waar de school samen met de leerling naartoe werkt als vervolgonderwijs.

Het schrijven van een ontwikkelingsperspectief is soms nog een uitdaging vandaar dat er in deze workshop de mogelijkheid wordt gegeven om dit onder begeleiding te oefenen.

Deze workshop zal starten met een korte introductie waarin onder andere de volgende punten naar voren komen:

- Aanleiding voor het opstellen van een ontwikkelingsperspectief. Wat is een ontwikkelingsperspectief? Waarom een ontwikkelingsperspectief? Voor wie is het ontwikkelingsperspectief?

Daarna kan iedereen aan de slag met een eigen ontwikkelingsperspectief onder begeleiding van ons. Wij lopen rond en kunnen ondersteunen als er vragen zijn.

Materiaal: verwacht wordt dat iedereen een eigen casus meeneemt en een eigen laptop.

Maximaal aantal deelnemers: 20.

5.4 Werkcollege handelingsplan gedrag

Door: **Geertje Hoekstra en Glenn Schouten**, ambulante begeleiders SWV 2203

Doelgroep: 1 t/m 8

“Ik ben geen probleem, ik ben een uitdaging”

Een kleuter/kind die de leerkracht uitscheldt. Of steeds andere kinderen slaat, duwt, schopt en meubilair in de klas omver trapt.

Basisscholen worden regelmatig geconfronteerd met deze kleuters/kinderen. Leerkrachten zitten met hun handen in het haar, want ze hebben geen tijd meer voor de andere kinderen. Sommige basisscholen schorsen geheel of gedeeltelijk dit soort kleuters/kinderen en sturen ze naar huis. Thuis kan de situatie problematisch zijn wat het gedrag kan versterken. Waar het precies mis gaat is niet altijd duidelijk: is het de opvoeding, is er iets mis met het kind zelf? Of allebei?

Hoe kan je, middels handelingsgericht werken, het gedrag in kaart brengen? Gezamenlijk gaan we een Plan van aanpak voor kleuters/kinderen met lastig gedrag (SMART) opstellen.

Maximaal aantal deelnemers: 15

